

ærede Finansminister sagde, forført af det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard). Det var en forbigaaende Bemærkning, men den falder i Traad med alle de Tanker, jeg selv og mine Meningsfæller har gjort os under Krigssituationen.

Hvad for øvrigt angaar den højtærede Finansministers Bemærkninger til mig i hans Tale her i Gaar Formiddags, kunde jeg egentlig nøjes med at henvise til Taler, der er holdte af hans egne Partifæller, til en Tale af det ærede Medlem fra Højrup (Johs. Fog-Petersen) forleden og til den højtærede Indenrigsministers Tale i Aftes. Nu vil maaske den højtærede Finansminister med det charmerende Skuldertræk, der er ham egent, med det elskværdigt ironiske Smil, der klæder ham saa ganske udmærket og gør, at det altid er os en udsøgt Nydelse at høre hans Taler her, sige til den ene: Teolog, til den anden: Romantiker. Men dermed er disse Talers Indhold ikke afkræftet. Nægtes kan det jo ikke, at den ene af dem, det ærede Medlem fra Højrup, er Teolog i en ganske anderledes Grad, end jeg nogen Sinde har været. Jeg ved ikke, om jeg skal sige: til min Skam — det kan godt være, jeg naaede aldrig saa vidt —, men jeg kunde ogsaa sige det saadan, at jeg i nogle faa Aar af min Løbebane var inde paa den Vej, men Finansministeren vil ikke tvivle om Rigtigheden af det, naar jeg siger, at den, der en Gang har været Dogmatiker, men — gennem visse Kampe maaske — har frigjort sig derfra, bliver aldrig mere Dogmatiker, ikke paa noget Felt i Livet (Afbrydelse). Jeg mener i hvert Fald, det gælder mig (*Klaus Berntsen*: Jeg tvivler derpaa!) Friskolelærerne og Seminaristerne er heller ikke helt fri for Dogmatisme, skønt de holder meget af at haane Teologerne, men jeg tror, som sagt, jeg har frigjort mig derfra. Jeg siger det kun som en afværgende Bemærkning overfor Finansministeren. Nu er det naturligvis ikke min Opgave i Dag at tage Teologerne i Forsvar, saa stærkt føler jeg ikke Slægtskabet med dem. Men den højtærede Finansminister skulde huske paa, at det er ikke saa længe siden, jeg nødtes til at møde frem paa denne Talerstol med en Teolog — ganske vist en afød — under Armen; og Biskop Martensen — ham var det nemlig — kom Finansministeren til Hjælp paa en Maade, som jeg tror Finansministeren paaskønnede. Desuden burde han ikke glemme, at der i det Ministerium, han tilhører, sidder to veritable Teologer, ja endogsaa Præster. Man kunde ogsaa minde den højtærede Finansminister om, at der vistnok har været en Tid i hans Liv,

hvor han i Grunden ikke tænkte sig den Mulighed, at naar han blev Finansminister, skulde det være i Ministerium sammen med to folkekirkelige Præster. Jeg tror ikke, han havde tænkt sig den Mulighed som meget nærliggende, men det er sket alligevel. Dette være sagt til Belysning af, at der er honette Folk i alle Professioner, og at man heller ikke kan skære alle Teologer over een Kam. Naar det ærede Medlem fra Kolding (Laursen) bemærkede, at Indenrigsministeren havde talt om flere Præster, og han var dog kun een, det var kun een, der var blevet saadan medtaget i Aftes — det blev det ærede Medlem unægtelig, og jeg føler i høj Grad kristelig Medlidenhed med ham —, saa maa jeg sige, at han jo for øvrigt slet ikke er saa ringe en Bestanddel af dette Ting. Af dette Tings Præster repræsenterer han de 25 pCt., det er ikke saa helt lidt.

Jeg kunde altsaa for saa vidt nøjes med at henholde mig til Taler af det ærede Medlem fra Højrup (Johs. Fog-Petersen) og den højtærede Indenrigsminister. Men selv om nu den højtærede Finansminister vil smile elskværdigt og trække ironisk paa Skulderen, var det dog mærkeligt — det vil jeg gøre opmærksom paa og understrege —, at medens han f. Eks. brugte Udtrykket „Ragnarok“ vendt mod min Tale og ironiserede let og elskværdigt over det Fremtidsbillede, jeg tænkte mig, var det just det Billede, den højtærede Indenrigsminister brugte 12 Timer efter her i Salen, og han betragtede det ikke som Romantik, men som den Optimisme, der var nødvendig for ham og hans Parti, hvis de overhovedet med Haab og Kraft skulde arbejde for en bedre Fremtid. Det var ganske ejendommeligt. Finansministeren sagde overfor mig: Jeg tvivler om, at det bliver saa meget bedre. De samme Ord maa han saa vende mod sin højtærede Kollega Indenrigsministeren. Men det, den højtærede Finansminister vilde sige, var dette, at vi Socialdemokrater blev bestandig mere borgerlige. Han brugte det Udtryk, at det kunde vi alle se, at Samfundet forandrer sig og vi med det, og ogsaa Socialdemokratiet. Det er en Selvfølgelighed, som ingen vil bestride. Men det er en Selvfølgelighed, som vi Socialdemokrater for Rester i mange Aar har været nødte til at hævde stærkt overfor den forbenede Konservatisme, som mente, at alt stod stille, Samfundet blev, som det var, fattige havde der altid været, og fattige vilde der derfor altid blive. Overfor denne forbenede Konservatisme har vi maattet anstrenge os for at hævde, at Samfundet er underkastet stadig Omdannelse og Udvik-